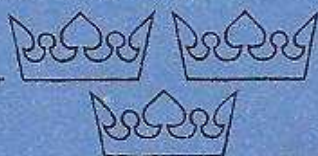

VÄGLEDNING FÖR JÄRNVÄGARNAS PERSONAL — OM KRIGET KOMMER

Förvaras i broschyren
Om kriget kommer

- Alla svenska hem har fått broschyren "Om kriget kommer". SJ har kompletterat denna med fyra informationsblad. De orienterar om järnvägsförhållandena i krig. De handlar också om vad varje järnvägsman har att iaktta i både fred och krig
- Detta blad (del 1) gäller allmänna förhållanden. De övriga behandlar civilförsvaret, driftvärdet och säkerhetsskyddet vid järnvägarna
- Detta blad ersätter del 1, daterad 1.12. 1962.

DEL 1 ALLMÄNNA FÖRSVARSFÖRHÅLLANDEN

1.12.1966

Järnvägarnas roll i det **totala** försvaret

Järnvägarna är en viktig länk i vårt totalförsvaret. Vid krigsfara och i krig har de omfattande transportuppgifter i samband med t ex mobilisering, utrymning och undanförande av krigsviktiga förnödenheter.

I första hand måste totalförsvarets transportbehov tillgodoses. Privata transporter kommer i andra hand.

Trafiken i krig kommer att bli mycket skiftande. Vissa trafiksvaga banor kan bli lika viktiga som huvudlinjerna.

Järnvägarnas omställning till krigsdrift

Järnvägsdriften under krig skall i möjligaste mån fortgå som i fred. En anpassning till de särskilda förhållandena i krig (krigsorganisering) är dock nödvändig.

- Verksamhet som inte behövs för krigsansträngningarna läggs ned.
- Centralförvaltningen och distriktsexpeditionerna flyttas till mindre utsatta platser.
- En del personal — främst trafik- och maskinpersonal — måste flyttas till andra tjänsteställen (tjänstgöringsorter). Det blir nödvändigt på grund av den ändrade trafiken. Det kan även bli nödvändigt att flytta om personal mellan olika avdelningar.
- Viss verksamhet sprids, t ex verkstads- och förrådstjänst.
- Arbetsförhållandena ändras. Tjänstepliktslagen träder i kraft. Den stadgar om arbetsförmedlingstvång, allmän tjänsteplikt — d v s skyldighet för var och en att utföra arbete för totalförsvaret — och förbud att lämna anställning före 70 års ålder. Det kan också bli nödvändigt att förlänga arbetstiden.
- Värnpliktiga som ej har uppskov avgår till krigsmakten. De ersätts med pensionärer och andra utomstående som förbundit sig att tjänstgöra vid järnvägarna under beredskaps-tillstånd och krig (beredskapsregistrerats). Genom att teckna sådan förbindelse vid avgång ur tjänst kan man själv välja arbetsuppgift vid eventuell allmän tjänsteplikt.

*Vad varje
järnvägsman bör
veta och iaktta
i fred*

- Järnvägarna kommer i krig att lida av personalbrist. För att mildra denna utverkas uppskov med militärtjänst vid beredskapstillstånd och krig för ett visst antal värnpliktiga. I samma syfte får järnvägspersonal ej binda sig för annan verksamhet i krig.

Den som inte är värnpliktig liksom värnpliktig som har uppskov, krigsplaceras vid järnvägarna, som regel i sin ordinarie arbetsuppgift.

Järnvägarnas personal skall inte delta i utrymning.

Det är viktigt att var och en känner till sina värnplikts- och krigsplaceringsförhållanden.

- Du som har uppskov med militärtjänst underrättas härom i fred. Uppskov betyder inte befrielse från militärtjänst i fred.
- Du som får ändrad stationeringsort i krig får särskilt meddelande härom — krigsplaceringsbesked.
- Du som har vårdnadsplikt mot barn under 16 år eller andra familjeförhållanden som kan påverka Din krigsplacering bör anmäla detta till personalledaren.
- Du som fyller 47 år får från länsarbetsnämnden en blankett där lämplig beredskapsuppgift skall fyllas i. Du skall återvända blanketten med anteckning om att Du p g a anställning vid järnvägarna inte kan tjänstgöra vid någon annan del av totalförsvaret.
- Du som avgår ur aktiv tjänst: Låt beredskapsregistrera Dig för järnvägstjänst genom att teckna förbindelse att tjänstgöra i Dina tidigare arbetsuppgifter under beredskapstillstånd och krig.

Vad varje järnvägsman bör veta och iaktta vid beredskapstillstånd

Vid semester eller tjänstledighet — sök kontakt med järnvägsbefälet för att få reda på om Du skall inställa Dig.

Meddela platsbefälet var Du är anträffbar under fritid.

Är Du krigsplacerad utanför tjänstgöringsorten — förbered avresa (ordna affärerna, packa).

Om Du är värnpliktig och inte har uppskov — fortsatt arbetet som vanligt men var beredd på inkallelse till militärtjänst. När inkallelsen kommer — underrätta genast platsbefälet om inryckningen.

Alla som tjänstgör inom gränsområden är skyldiga att till närmaste befäl anmäla allt som kan vara av betydelse för gränsövervakningen.

OM KRIGET KOMMER ... *tänk på följande*

Om Du är värnpliktig och inte har uppskov — inställ Dig omgående vid krigsmakten enligt krigstjänstgöringsorder. Underrätta dock först personalledaren.

Om Du är krigsplacerad vid järnvägen — inställ Dig omedelbart på Din arbetsplats. Om Du är krigsplacerad på annan ort — medför packning för omedelbar avresa.

Allas strävan skall vara att hålla trafiken igång. Tillfälliga anordningar blir ofta nödvändiga. Tveksamhet att tillgripa sådana måste motarbetas.

Alla måste hjälpa till där det behövs, oberoende av avdelning och tjänsteställning.

Det sätt som Du sköter Din uppgift på kan ha avgörande betydelse för många medmänniskor. Var aktiv i tanke och handling — särskilt nu beror verkan av åtgärderna på vars och ens insats.

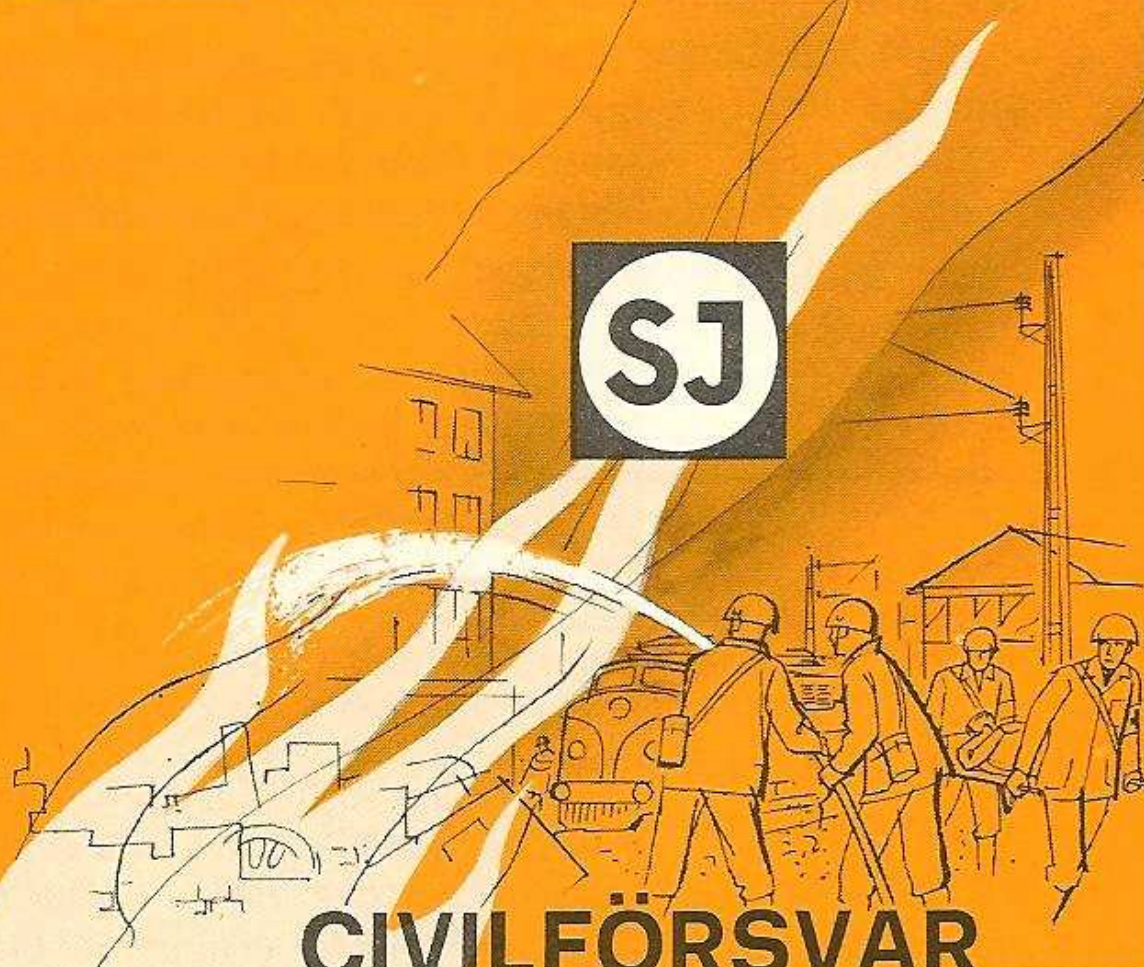

OMI
KRIGETT
KOMMEER

VÄGLEDNING FÖR JÄRNVÄGARNAS PERSONAL – OM KRIGET KOMMER

Förvaras i broschyren "Om kriget kommer"

DEL 2

CIVILFÖRSVAR

12.1967

Civilförsvarets uppgifter, omfattning m m

Civilförsvarsåtgärderna syftar främst till att skydda och rädda liv och därefter till att begränsa förstörelse av egendom. För detta ändamål vidtas vid järnvägarna förebyggande och skadeavhjälpande åtgärder.

Förebyggande är särskilt åtgärder för alarmering och mörkläggnings, åtgärder till skydd mot stridsgas och radioaktiv strålning samt anordnandet av skyddsutrymmen.

Skadeavhjälpande uppgifter har främst de verkskydd, som organiseras vid vissa större järnvägsanläggningar. Olika enheter inom verkskydden skall därvid hjälpa nödställda trafikanter och arbetskamrater och begränsa de skador, som uppstår genom exempelvis brand.

Verkskyddet organiseras på fem tjänstegrenar som har uppgifter m.m. enligt nedan. Uttagen personal skrivs in i verkskyddet och ges särskild utbildning.

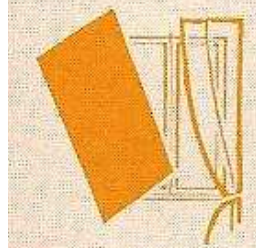
LEDNINGS- TJÄNST	Ledning av verkskyddets uppbyggnad och verksamhet under verkskyddschefens överinseende. Som särskild uppehållsplats i krig iordningsställs en s k verkskyddscentral.
RÄDDNING- TJÄNST	Räddning av innestängda vid byggnadsras till följd av fientlig verksamhet. Utrustas med handverktyg och — i mån av fredstillgång — tyngre utrustning (kompressorer o d) samt virke för uppstötnings- och förstärkningsarbete.
BRAND- TJÄNST	Bekämpning av bränder och främst dem som försvårar räddningstjänstens arbete. Utrustas dels med lättare, bärbar brandsläckningsmateriel, dels med motorspruta och brandarmatur.
SJUKVÅRDS- TJÄNST	Omhändertagande av skadade och transport av dessa till uppsamlingsplats eller sjukvårdsinrättning. Utrustas med förbandsmateriel samt transport- och bårutrustning.
GAS- OCH RADI- AK- TJÄNST	Fastställande av stridsgas, andra kemiska stridsmedel och radioaktiv beläggning (indikering). Sanering av belagda områden, materiel, personal m.m. Utrustas med gas- och radiakskyddsmateriel (mätinstrument, indikeringsväska, skyddskläder m.m.).

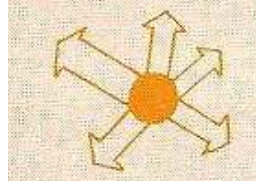
Civilförsvarsplikt innebär, att varje svensk medborgare mellan 16 och 65 år är skyldig att i fred delta i viss utbildning och övning. I krig skall civilförsvarspliktig utföra de uppgifter, som civilförsvarsarbetet kräver.

Alarmering används i krig för att varna civilbefolkningen för fara. Alarmeringen kan ges med tyfon, sirén och telefon.

Mörkläggning kan vid järnvägarna ifrågakomma för bl a byggnader, fordon, signalljus och tågfarjor. Avsikten är att förhindra att vissa anläggningar eller föremål upptäcks och vägleder fientligt flyg under mörker.

Utrymning planläggs för vissa orter i avsikt att där minska personskadorna. Järnvägspersonal berörs *icke* av utrymningsorder.

Skyddsutrymmen anordnas vid flertalet järnvägsanläggningar och i regel som normalskyddsrum. Skyddsutrymmen kan även utföras som splitter-skydd.

ABC-skydd är ett gemensamt namn för de skyddsåtgärder som vidtas mot verkningarna av atomvapen (A), biologiska (B) och kemiska stridsmedel (C). Järnvägspersonal tilldelas speciell utrustning till skydd mot dessa stridsmedel.

Ordningen vid järnvägarna ställs på hårda prov i krig. Särskilt gäller detta vid utrymning av tätorterna. Stora resandeströmmar — ofta under svåra förhållanden — kan kräva skärpta åtgärder för att hålla ordning. Ordningen kan underlättas om Du bidrar till att hjälpa de resande tillrätta.

Självskydd innebär både att kunna skydda sig själv och bistå andra. Utbildningen omfattar kurser i brandförsvar, olycksfallsvård och personligt skydd. Inom järnvägen anordnas självskyddsutbildning.

Personligt skydd

Järnvägspersonal måste i krig räkna med att bli utsatt för väsentligt större risker än allmänheten. För att minska vissa skadeverkningar utrustas järnvägspersonal med följande skyddsutrustning.

Stålhjälm för att skydda främst mot splitter

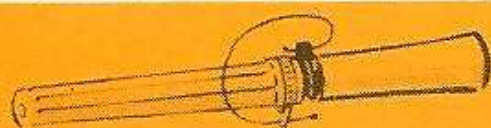

Dosimeter för att registrera erhållen dos av radioaktiv strålning

Första förband för egen sårbehandling

Skyddsmask för att skydda andningsorgan, ögon och ansikte mot stridsgaser, biologiska stridsmedel och radioaktivt stoft

Autoinjektor för injektion av nervgasmotmedel

Personsaneringsmedel för att avlägsna och förstöra droppar av nervgaser o. hudskadande gaser

Vad varje järnvägsman bör veta och iaktta **i fred**

Vid järnvägen krigsplacerad personal får *icke* uttas till eller inskrivas i annat civilförsvaret än järnvägarnas.

Om Du har särskild uppgift i järnvägarnas civilförsvaret underrättas Du härom. Du får då även utbildning. Nyttiggör denna. Försök att vidmakthålla kunskaperna. Låt inte medvetna brister minska vår beredskap.

Du måste känna till hur larm ges. Du måste också känna larmets innebörd. Lär in larmsignalerna på sista sidan!

Ta reda på vilka skyddsutrymmen och övriga skyddsanordningar som finns på arbetsplatsen. Du måste veta detta.

...vid beredskapstillstånd

Deltag i de övningar och den snabbutbildning som anordnas. Gör Dig förtrogen med Din personliga skyddsutrustning. Meddela Ditt befäl var Du är anträffbar under fritid. Tag uppmärksam del av den information som lämnas i TV, press, radio m.m. Medverka i civilförsvarets uppbyggnad. Vid beredskapslarm – inställ Dig omedelbart på arbetsplatsen.

Om kriget kommertänk på följande

- *Väglöd trafikanter och medverka till lugn och ordning*
- *Bidra till att anordningarna för civilförsvaret hålls effektiva. Anmäl brister till platsbefälet*
- *Verkställ varje uppgift som kan åläggas Dig i samband med skadegörelse*

Tänk på att *Din insats* kan rädda arbetskamraternas liv.

beredskapslarm

Innebär omedelbar krigsfara samt att det totala försvaret krigsorganiserar och intar högsta beredskap.

15

30 sek signal, 15 sek uppehåll, 30 sek signal o. s. v. under 5 min.

flyglarm

innebär omedelbar fara för luftangrepp radioaktiv beläggning eller stridsgas.

korta ljudstötter under 1 minut

stigande och fallande ton under 1 minut

korta signaler under 1 minut

faran över

innebär att flyglarmtillståndet upphör.

en lång signal under 1/2 minut

**OMI
KRIGGET
KOMMEER**

VÄGLEDNING FÖR JÄRNVÄGAR- NAS PERSONAL — OM KRIGET KOMMER

Förvaras i broschyren
Om kriget kommer

SJ

DEL 3

12.1964

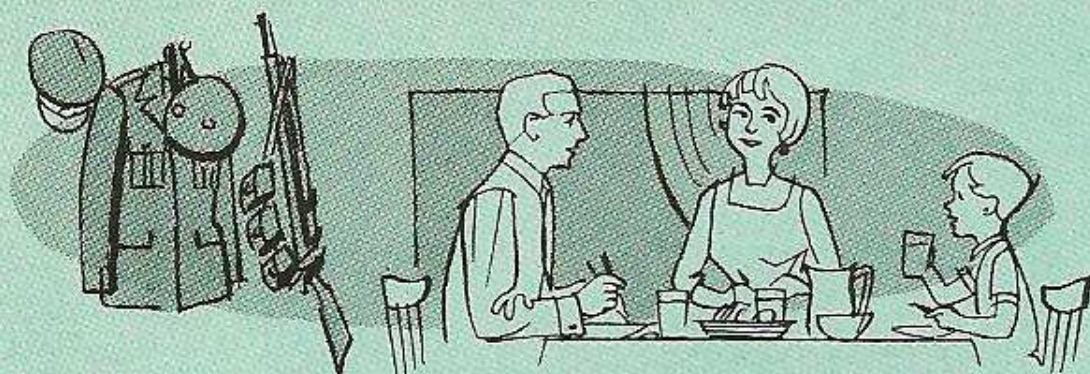
DRIFTVÄRN

Driftvärnets **uppgifter**, omfattning m m

Driftvärnets huvuduppgift är att i krigstid med vapen skydda järnvägarnas personal och anläggningar, så att driften kan upprätthållas. I vissa lägen kan också förstöringsuppgifter åläggas driftvärnets. Driftvärnets löser sin uppgift främst genom bevakning och försvar i anslutning till det ordinarie arbetet.

Driftvärnets består av frivilliga och värnpliktiga driftvärnsmän. De frivilliga driftvärnsmännen är kontrakterade. De värnpliktiga driftvärnsmännen är sådana värnpliktiga och vid krigsmakten fast anställda, som fått uppskov eller annan befrielse enligt uppskovskungörelsen. Under beredskapstillstånd och i krig är såväl frivillig som värnpliktig driftvärnsmän skyldig att tjänstgöra vid driftvärnets. De frivilliga drift-

värnsmännen är dessutom tjänstgöringsskyldiga, när hemvärnsberedskap beordrats. Tjänstgöringen i driftvärnet är förlagd till den egna anläggningen eller arbetsplatsen.

Frivillig driftvärnsman förvarar redan i fredstid sin utrustning i bostaden. Värnpliktig driftvärnsman får sin utrustning först vid beredskapstillstånd. Den är något enklare än de frivilliga driftvärnsmännens. Den innefattar dock de persedlar och det vapen jämte ammunition som behövs för driftvärnsuppgiften på arbetsplatsen.

Den frivillige driftvärnsmannen blir i krig som regel ledare och föregångsman för de värnpliktiga. Han måste utbildas för denna uppgift redan i fredstid. Enligt kontraktet är han skyldig att genomgå minst 20 timmars utbildning varje år. Detta kan han göra på kurser vid exempelvis hemvärnets stridsskola i Vällinge och driftvärnets egen utbildningsanstalt, Dala-Storsund, eller också på övningar som anordnas centralt, regionalt eller lokalt (i regel på tjänstgöringstid). Vid övningarna kopplar han av från den vardagliga arbetsrutinen, han får träffa kamrater från hela distriktet eller kanske rent av från hela SJ, han får vara med om intressanta och nyttiga övningsmoment, huvudsakligen utomhus, och han får tillfälle att delta i stimulerande tävlingar.

Tag vara på dessa möjligheter!

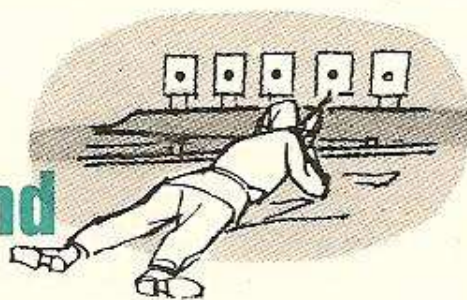
Anmäl Dig som frivillig driftvärnsman!

*Vad varje
driftvärnsman (värnpliktig)
vid järnvägarna
bör veta och iaktta* **i fred**

- Om Du har uppskov från militärtjänstgöring, skall Du i krig ingå i järnvägarnas driftvärn. Du får då i fred ett meddelande härom från driftvärnsbefälet.
- Önskar Du särskild utbildning redan i fred, skall Du anmäla Dig som frivillig driftvärnsman.
- När det gäller driftvärnsfrågor, skall Du i första hand vända Dig till Ditt platsbefäl. Du kan också tala med driftvärnsledaren i det område som Du tillhör (stationschefen eller huvudverkstadschefen) eller också driftvärnsförbandschefen där.
- Som driftvärnsman skall Du ta väl vara på utbildningsmöjligheterna. Anmäl önskemål till driftvärnsbefälet. Fråga om förestående utbildning och kurser.

... vid beredskapstillstånd

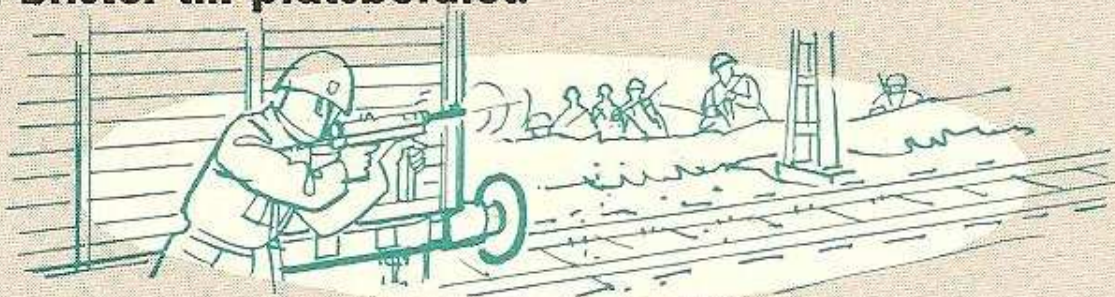
- Som värnpliktig driftvärnsman skall Du snarast bege Dig till utrustningsplatsen. Den är angiven på den skriftliga order Du fått i fred. Utrusta Dig och kontrollera att vapnet fungerar. Har Du glömt handgreppen, fråga någon kamrat som är frivillig driftvärnsman eller med i någon skytteförening.
- Deltag i den snabbutbildning som anordnas.
- Meddela platsbefälet var Du kan träffas på fritid. Medför alltid driftvärnsutrustningen, så att den är tillgänglig både på arbetsplatsen och i hemmet.

OM KRIGET KOMMER

... tänk på följande

Bidra i Ditt arbete utan order till att skyddsåtgärderna (bevaknings- och försvarsanordningar) är effektiva. Anmäl brister till platsbefälet.

Vid plötsligt angrepp skydda utan order Dig själv och Dina kamrater. Rapportera till befälet.

I övrigt handlar Du på order av platsbefälet.

Var vaksam och aktiv. Din insats kan få avgörande betydelse.

**OM
KRIGGET
KOMMEER**

VÄGLEDNING FÖR JÄRNVÄGARNAS
PERSONAL – OM KRIGET KOMMER
FÖRVARAS I BROSCHYREN "OM KRIGET KOMMER"

TVEKA EJ!
Begär legitimation
av obehörig!

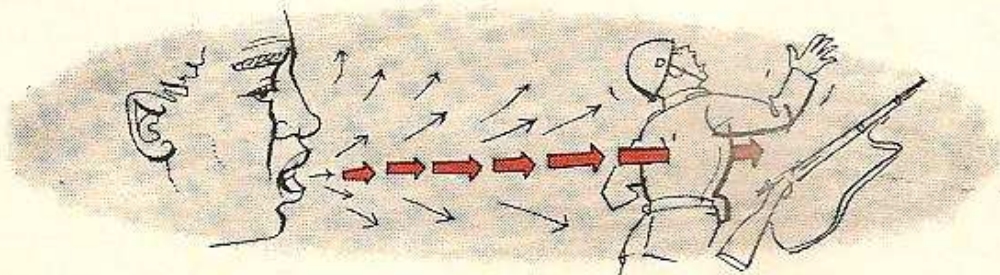
DEL 4

FÖRSVARSSÄKERHETSTJÄNST

.12.1965

KOM IHÅG

- att alltid hålla tyst om sådant som Du vet eller tror skall hållas hemligt!
- att aldrig resonera med obehöriga om militära eller andra totalförsvarstransporter!

TÄNK PÅ

- att även oavsiktligt lämnade upplysningar kan vålla stor skada!

VAKSAMHET

Redan i fred söker spioner utforska landets försvar, industrier, kraftverk och kommunikationer. Många fall av grovt spioneri har avslöjats i vårt land efter andra världskriget. Här är några av dem:

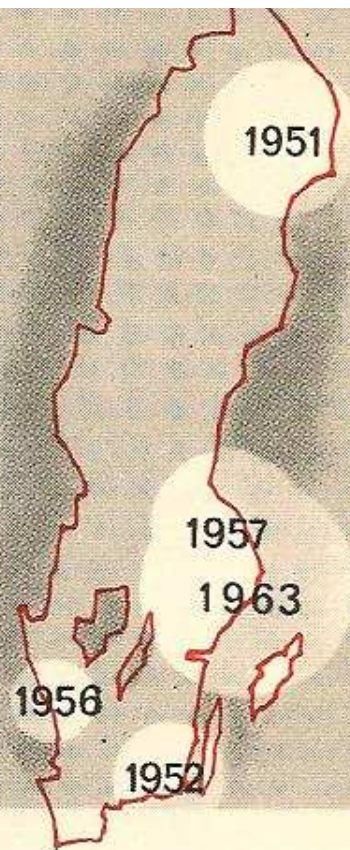
1951, Enbom, Bodenspionen

1952, Hilding Andersson, Marinspionen

1956, Anatole Ericsson, Radarspionen

1957, Zartaryan, Befästningsspionen

1963, Wennerström, Toppspionen

Risken för spioneri och sabotage kommer att öka i ett skärpt läge.

Röjandet av försvarshemligheter liksom sabotage mot livsviktiga anläggningar kan kosta stora förluster i människoliv och materiel och äventyra landets försvarsmöjligheter.

I underrättelsetjänsten lägger man pussel. Den ena lilla pusselbiten läggs till den andra. I början är det svårt, men efter hand som mönstret klarnar går det lättare — *till sist är bilden klar!*

PUSSELSPELET
BYGGER PÅ DEN
RÄTTA BITEN...

... BEHÅLL
OCH SKYDDA
DIN BIT!

VAD vill främmande underrättelsetjänst veta?

Om man skulle våga göra ett bedömande, torde följande områden vara av särskilt stor betydelse:

- *Totalförsvaret*
- *Forskningen*
- *Kommunikationerna*
- *Kraftförsörjningen*
- *Folkförsörjningen med industrin i spetsen*
- *Motståndsviljan*

Vad vill då underrättelsetjänsten veta på dessa områden? Låt oss här enbart försöka kartlägga förhållandena på kommunikationernas och kraftförsörjningens områden.

Uppgifter om kommunikationerna

- *Hamnar och hamninlopp, större broar, vägar och järnvägsanläggningar*
- *Tillgången på bilar och traktorer m m*
- *Flygfält*
- *Kapacitet i olika avseenden*

Uppgifter om kraftförsörjningen

- *Landets kraftförsörjning i dess helhet*
- *Kraftförsörjningen för speciellt viktig verksamhet inom totalförsvaret t ex järnvägarna*

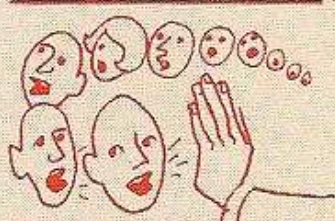
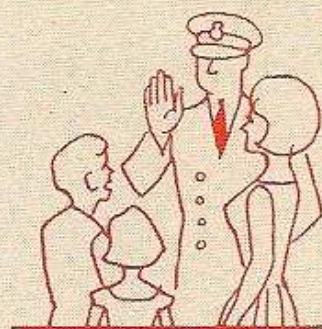
Hur effektivt skulle det inte vara att kunna åstadkomma omfattande elstopp för hela städer och allt vad detta innebär i avbrott av livsnödvändig verksamhet och järnvägs-kommunikationer?

"Det är de små, små detaljerna som gör det"

OM KRIGET KOMMER . . .

- Skärp Din vaksamhet. *Håll tyst med vad som görs vid järnvägarna för att öka beredskapen och förbereda krigsdriften. Nämn ej för obehöriga — ej heller familjemedlemmar — vad Du vet om viktiga transporter.*
- Tveka ej att påpeka för andra, om de är lösmunta eller brister i vaksamhet.
- Motverka rykten — var kritisk mot vad Du tror är propaganda — tänk på att TV- och radiomeddelanden kan störas och förvanskas.
- Var försiktig med vad Du skriver — Dina brev kan komma att läsas av obehöriga.
- Rapportera iakttagelser om sabotage, olovlig underrättelseverksamhet, överflygning av fientligt flyg eller uppträdande vid rikets gränser av främmande militära förband.

JÄRNVÄGSMÄN — kom slutligen ihåg:

- **Håll alltid tystnadsplikten i minnet. Att röja hemlig uppgift — även av oförstånd — kan bestraffas enligt lag.**
- **Diskutera således inte uppgifter och problem av försvarskaraktär med obehöriga.**
- **Obehörig är var och en som inte för sin tjänst behöver uppgifterna. Detta gäller alla och oavsett grad.**

Från denna regel finns inga undantag

OMI
KRIGGET
KOMMEER